

Communicatie bij de kat

Olfactorische communicatie = mbv GEUR

Urine

1. gehurkt, urine meteen bedekt; besnuffeld door andere katten, vooral wanneer onbekend dier
 2. sproeien tegen verticaal voorwerp, gepaard gaande met trillen staart; vooral door mannetjes, in mindere mate ook door vrouwtjes (indien densiteit niet te hoog, geen dominante mannetjes in de buurt), mannetjes sproeien vooral wanneer vrouwtjes in oestrus in de buurt, piek in feb-mrt
- Geur zeer sterk, ws door microbiële en oxidatieve degradatie van aminozuren. Urine vrouwtjes minder sterk, sterkte geur bij mannetjes teken van fitness (goede voeding).
Sproeisporen intensief geïnspecteerd, vooral door volwassen mannetjes en als urine van vrouwtje in oestrus. Moeten dus wel veel info bevatten. Inspectie door snuffelen en flemen.
Urine ook territoriaal signaal? Geen experimenteel bewijs.

Feces

signaalfunctie nog niet opgehelderd
in centrum home-range feces begraven, elders niet → mss territoriaal, onderzoek nodig (voor verbergen info of als hygiëne (laatste waarschijnlijk))

Krabben

door krabben aan bomen of voorwerpen geuren van klieren tussen tenen afgezet, vooral op plaatsen langs veel gebruikte routes ipv grenzen

Huidklieren

- interdigitaal: tss tenen
 - submandibulair: onder kin
 - peri-oraal: aan mondhoeken
 - temporaal: beide zijden hoofd
 - basis staart (oversecretie: gele wasachtige vlekken (=stud-tail))
 - caudaal: over hele staart
 - pinnae (oorschelpen): scheiden wasachtige secretie af
- wss overlap, klieren op hoofd voor verschillende hoogten
gebruik huidklieren meest bij niet-gecastreerde katers, vooral icm sproeien
bij kattin veel info over oestruscyclus
tegen elkaar wrijven: mengen geur → groepsgeur, echter onwaarschijnlijk.. functie nog niet duidelijk

Akoestische communicatie = mbv GELUID

- agressief: krijsen, janken, grommen, grauwen
- defensief: blazen, sissen
- seksueel: vrouwelijke/mannelijke roep
- moeder/jong interactie: trillen en piepen
- pijn, angst: pijnschreeuw
- contact: spinnen; algemeen geluid bij katten, functie niet opgeklaard, mechanisme recent duidelijk, bij contact met andere katten of mensen, kittens vanaf geboorte (tijdens melk zuigen → teken voor moeder om door te gaan), ook waargenomen bij zieke katten of bij erge pijn → signaal om naar zorg te vragen (neonatale functie)
- groeten van een mens: miauwen, zelden waargenomen bij interactie tss katten, tenzij bij kittens die moeder roepen, overblijfsel, dier leert dat het aandacht van mensen trekt, soms zelfs verschillende miauw voor verschillende doelen

Visuele communicatie

vooral in agonistische (agressief + submissief) context, bij agressie zo groot mogelijk, bij submissie zo klein mogelijk

hoge rug bij combi agressie en submissie afgeleid van zijwaarts stappen in spel kittens, doet het sociale spel meteen stoppen

bij aanvang agonistische interactie kijken katten elkaar minder aan dan bij normale ontmoeting, aankijken is in agonistische context agressief signaal

rollen heeft verschillende functies, katin rolt in pro-oestrus als signaal van seksuele interesse, bij katers submissief signaal, gevolgd door negeren door dominante dier

staart en tip:

- staart tussen achterpoten is submissief signaal
- zwiepen in agressieve context, functie nog niet opgeklaard, zou op spanning kunnen wijzen
- verticaal houden nodigt uit tot affiliatief gedrag (contact zoekend), intentie tot vriendschappelijke interactie

Tactiele communicatie

- wederzijds wrijven, vooral kop, flank, staart, asymmetrisch, functie nog niet duidelijk, of geuoverdracht biologische betekenis heeft is ook onbekend
- likken (vorm van allogrooming), vooral vertoond door dominante dieren naar ondergeschikte, soms met agressie gepaard (wijst op dominantiegedrag), niets te maken met versterken banden tss verwanten

Communicatie bij de hond

Akoestische communicatie

- blaffen: verdediging, spel, groet, eenzaamheid, aandacht trekken, waarschuwing
- knorren: groet, teken van tevredenheid
- grommen: verdediging, bedreiging, spel
- janken: onderwerping, verdediging, groet, pijn, aandacht trekken

blaffen meer bij honden dan andere hondachtigen, mogelijk geselecteerd door mens, frequentie afhankelijk van leerproces (postbode...), kan ook uitlaatklep van opgekropte energie zijn

huilen, functie bij honden niet duidelijk, bij wolven:

- 1) bijeenroepen roedel voor jacht
- 2) roepen roedelgenoten bij eenzaamheid
- 3) lokken andere wolven voor voortplanting

klappertanden en happen, individueel gebruik, soms bij spel, waarschuwing, verdediging, opwinding, echte functie nog niet aangetoond

Visuele communicatie

lichaamshoudingen: agressief/angstig en dominant/submissief

faciale expressie: aanstaren van ondergeschikte door dominant dier, ook tijdens spel

kwispelen

- los, vrij: algemeen vriendschappelijke gemoedsgesteldheid, bij ondergeschikte honden vaak tot hele achterlichaam
- naar beneden en stijf: agressieremmend signaal van angstige of zenuwachtige hond
- opgeheven, snel en stevig: dreighandeling, verdere agressie dreigt

Olfactorische communicatie

achterlaten geuren via feces, urine of secreties van anale klieren

feces: bij wolven in roedels achtergelaten langs paden binnen territorium en langs grenzen, bij honden functie nog niet aangetoond

urine: vooral bij urineren met opgeheven achterpoot door reu, ook overmarkeren, kenbaar maken oestrus door teven

anale klieren: secreties vrijgegeven bij defeceren

individuele lichaamsgeuren

- talgklieren, 'zweetachtige' klieren (ook apocriene klieren)
- apocriene klieren meer rond kop, anale zone, bovenkant staartwortel (supracaudale klier) en perineum, bij ontmoeting besnuffeling deze zones, welke informatie wordt doorgegeven is niet duidelijk
- vaginale secreties, voor kenbaar maken voortplantingsfase, urine echter belangrijker

olfactorische wellicht meest belangrijke manier bij hond, ook andere rassen worden nml herkend